

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över förslag till ytterligare utökning av möjligheterna till tillfälliga anstånd med inbetalning av skatt

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I promemorian föreslås vissa ändringar i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. Det föreslås bl.a. att anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter får beviljas för högst sju redovisningsperioder till skillnad från de tidigare sex. Det föreslås även att anstånd för dessa skatter och avgifter samt mervärdesskatt som redovisas månadsvis får beviljas för redovisningsperioder som infaller under januari 2021, jämfört med tidigare bestämmelse om december 2020. Den bortre tidsgränsen för den ursprungliga anståndstiden avseende avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter samt mervärdesskatt som redovisas månadsvis eller kvartalsvis föreslås senareläggas från den 12 februari 2022 till den 12 mars 2022. Det föreslås också att nivån på anståndsavgiften ska sänkas från 0,2 procent till 0,1 procent för anstånd där avgiften tas ut från och med kalendermånaden efter att anstånd beviljats. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 26 april 2021.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Förslagsställaren anger att tillfälliga anståndsbestämmelser infördes under finanskrisen 2008–09 genom lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. Möjligheten att bevilja anstånd enligt den lagen var tidsbegränsad men lagen som sådan var inte tillfällig. Regeringen har med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 och dess konsekvenser föreslagit ändringar i lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall i tre extra ändringsbudgetar för 2020 och i en extra ändringsbudget för 2021. Möjligheten att bevilja anstånd enligt lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall återinfördes den 30 mars 2020. Från och med detta datum har det således varit möjligt för Skatteverket att bevilja s.k. tillfälliga anstånd. Syftet med dessa anstånd är att dämpa tillfälliga likviditetsproblem som kan uppstå för i grunden sunda och livskraftiga företag med anledning av pandemin och åtgärderna för att begränsa smittspridningen. Det likviditetsstöd som anstånden innebär har utnyttjats i mycket hög utsträckning. Den 19 februari 2021 uppgick det totala antalet anståndsbeslut till ca 139 000 och det sammanlagda anståndsbeloppet till ca 43,1 miljarder kronor. Detta kan ställas i relation till att det sammanlagda anståndsbeloppet uppgick till ca 6,8 miljarder kronor när en motsvarande

anståndsmöjlighet fanns från mars 2009 till januari 2011 i samband med finanskrisen. I detta sammanhang bör det även lyftas fram att en kraftig utökning av det aktuella likviditetsstödet nyligen har genomförts. Dessa ändringar innebär bl.a. att anståndstiden för tillfälliga anstånd kan förlängas med som längst ett år. De innebär också bl.a. att anstånd för avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter respektive mervärdesskatt som redovisas månadsvis får beviljas för högst sex redovisningsperioder (sex kalendermånader) vardera, i stället för högst tre redovisningsperioder som tidigare har gällt. Anstånd för mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis får vidare beviljas för högst två redovisningsperioder (sex kalendermånader), i stället för högst en redovisningsperiod som tidigare har gällt. Anstånd för nu nämnda skatter och avgifter får slutligen beviljas även för redovisningsperioder som infaller under oktober–december 2020, utöver januari–september 2020 som tidigare har gällt. Lagändringarna trädde i kraft den 5 februari 2021. Med hänsyn till den allvariga situation som delar av det svenska näringslivet fortfarande befinner sig i och andra delar befaras hamna i görs bedömningen att det finns anledning att överväga ytterligare extraordinära åtgärder som ska komplettera redan genomförda anpassningar av regelverket om tillfälliga anstånd.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren hänvisar till ett tillkännagivande av riksdagen om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag om att sänka den årliga sammantagna räntekostnaden för anstånd med skattebetalningar. Riksdagen anser bl.a. att regeringens förslag till åtgärder ska säkerställa att räntekostnaden sänks i nivå med den reglering som gällde före den 5 februari 2021, och att detta skulle innebära en betydligt lägre kostnad för de företag som fortfarande är i behov av stöd. Den som har beviljats ett s.k. tillfälligt anstånd ska betala dels den kostnadsränta som enligt skatteförordningen gäller vid anstånd, dels en anståndsavgift. Enligt de bestämmelser som gällde före den 5 februari 2021 togs anståndsavgift ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad fr.o.m. den sjunde månaden efter att anstånd beviljats. Detta innebar enligt förslagsställaren en sammantagen kreditkostnad som för aktiebolag motsvarar en avdragsgill årsränta på 3,1 procent vid nuvarande basränta. Enligt de bestämmelser som trädde i kraft den 5 februari 2021 tas anståndsavgift ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad fr.o.m. månaden efter att anstånd beviljats, vilket innebär en sammantagen kreditkostnad som för aktiebolag motsvarar en avdragsgill årsränta på 4,6 procent vid nuvarande basränta. Förslagsställaren anger att ett sätt att sänka den sammantagna kreditkostnaden för företagen skulle kunna vara att återinföra en inledande period då anståndsavgift inte tas ut, d.v.s. att anståndsavgiften på samma sätt som tidigare tas ut fr.o.m. den sjunde kalendermånaden efter att anstånd beviljats. En sådan lösning skulle enligt förslagsställaren dock innebära att den sammantagna kreditkostnaden endast sänks under den s.k. ursprungliga anståndstiden, d.v.s. det som i normalfallet är år 1 av den totala möjliga anståndstiden. Den sammantagna kreditkostnaden skulle alltså inte sänkas under en förlängning av anståndstiden, d.v.s. det som i normalfallet är år 2 av den totala möjliga anståndstiden. Förslagsställaren bedömer att en mer ändamålsenlig lösning för att sänka den sammantagna kreditkostnaden är att sänka nivån på anståndsavgiften, vilket innebär att den sammantagna kreditkostnaden sänks för företagen under hela den möjliga anståndstiden. Förslaget innebär att den sammantagna kreditkostnaden för tillfälliga anstånd sänks till en nivå som för aktiebolag motsvarar en avdragsgill årsränta på 3,1 procent vid nuvarande basränta, d.v.s. i nivå med den reglering som gällde före den 5 februari 2021.

Förslagsställaren anger vidare att det finns flera skäl till att utökningen av anståndsutrymmet är begränsad till avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter och att den därmed inte omfattar mervärdesskatt. Ett skäl är att redovisningsperioden för mervärdesskatt för vissa företag är ett kalenderkvartal. En utökning med en månad skulle därmed inte omfatta mervärdesskatt som redovisas

kvartalsvis. En ökning av antalet perioder som omfattar även mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis skulle samtidigt innebära en ökning av anståndsmöjligheten med tre månader, vilket inte bedöms vara lämpligt av offentligfinansiella skäl. Ett annat skäl att begränsa ökningen med en redovisningsperiod till avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter anges vara att behovet av likviditetsförstärkning i många fall är större i företag vars skatteavdrag och arbetsgivaravgifter är stora i förhållande till redovisad mervärdesskatt. För företag som tillfälligt tappat försäljning samtidigt som personalkostnaderna finns kvar är skatteavdragen och arbetsgivaravgifterna oförändrade till skillnad mot redovisad mervärdesskatt som minskat. Avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter bör enligt förslagsställaren därför anses utgöra ett mer prioriterat underlag för anstånd än mervärdesskatt.

Sammanfattningsvis bedöms förslaget vara väl avvägt utifrån det offentligfinansiella utrymmet och företagets behov av ytterligare likviditetsförstärkning. Någon alternativ lösning som uppfyller företagets behov och samtidigt inte överskrider de offentligfinansiella begränsningarna bedöms inte finnas. Skulle förslaget inte komma till stånd uteblir effekten på företagets likviditet, vilket kan leda till att annars sunda och livskraftiga företag drabbas av likviditetsproblem.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Förslagsställaren bedömer att förslaget är förenligt med EU-rätten.

Regelrådet gör följande bedömning. Det förekommer ingen beskrivning av hur förslagsställaren dragit slutsatsen att förslaget överensstämmer med EU-rätten, vilket hade varit behövligt.

Regelrådet finner därför redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten bristfällig.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Förslagsställaren anger att ändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Ett tidigt ikraftträdande är viktigt bl.a. för att företag så snart som möjligt ska kunna ta del av den utökade likviditetsstöd som förslaget innebär, och mot bakgrund av att bestämmelserna som innebär en sänkning av nivån på anståndsavgiften föreslås få en retroaktiv verkan (se nedan i detta avsnitt). Det föreslås därför att lagen ska träda i kraft den 26 april 2021. Redovisningen omfattar även särskilda övergångsbestämmelser. Utöver detta anges inga särskilda hänsyn behöva tas till tidpunkt för ikraftträdande. Förslagsställaren anger att förslaget inte heller bedöms medföra att det uppstår särskilda behov av informationsinsatser.

Regelrådet gör följande bedömning. Information om överväganden kring särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande är tillräcklig. Bedömningen att förslaget inte medför något behov av speciella informationsinsatser borde ha underbyggts med en något mer utförlig redovisning.

Regelrådet finner därför redovisningen av särskilda hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande godtagbar, men redovisningen av behov av speciella informationsinsatser bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Förslagsställaren anger att den 19 januari 2021 hade totalt 29 641 företag beviljats anstånd som ännu inte betalats tillbaka. De flesta företagen finns inom handel, restaurang och hotell samt inom byggbranschen. Ca 95 procent av alla företag som beviljats anstånd tillhör kategorierna mikroföretag eller små företag. Resterande fem procent är medelstora eller stora företag. Av det samlade

anståndsbeloppet har 32 procent beviljats mikroföretag eller små företag. Resterande 68 procent har beviljats medelstora eller stora företag.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Förslagsställaren bedömer att tidsåtgången och den administrativa bördan för att ansöka om anstånd är begränsad.

Regelrådet gör följande bedömning. Det saknas kvantitativa uppskattningar för såväl tidsåtgång som sammanlagd kostnad för ansökningsprocessen, uppgifter som torde vara relativt enkla att få fram och som skulle utgöra stöd för bedömningen om att de administrativa kostnaderna är begränsade.

Regelrådet finner därför redovisningen av förslagets påverkan på de administrativa kostnaderna bristfällig.

Andra kostnader och verksamhet

Förslagsställaren anger att förslaget syftar till att hjälpa företag som befinner sig i akut likviditetsbrist. Genom förslaget bedöms likviditetsbristen mildras och företagandet underlättas för de som redan beviljats anstånd och som ansöker om anstånd för ytterligare en redovisningsperiod. Utökningen av antalet perioder för vilka anstånd kan sökas medför att företag som startat sin verksamhet under senare tid får ökade möjligheter att använda anstånden som tillfällig likviditetsförstärkning. Förslagsställaren anger att det även finns andra företag än de som ansöker om nya anstånd som kan gynnas genom att anståndsmöjligheten minskar tänkbara likviditetsproblem hos kunder och leverantörer. Det anges att företagen visserligen kommer att betala en ränta för anståndskrediten, men att räntekostnaden har en mycket mer begränsad effekt på företagets likviditet. Kostnadsräntan och anståndsavgiften motsvarar tillsammans en avdragsgill årsränta i ett aktiebolag om 3,1 procent per år.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets påverkan på andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det saknas en uttrycklig redovisning av förslagets påverkan på konkurrensförhållanden.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår att förslaget huvudsakligen är gynnande för företag, i vissa fall till och med en förutsättning för deras fortlevnad. Detta är indirekt en beskrivning av påverkan på konkurrensförhållanden, om än en mycket knapphändig sådan, och det hade varit önskvärt med en mer utförlig beskrivning. Givet förslagets karaktär anser emellertid Regelrådet att redovisningen är tillräcklig.

Regelrådet finner därför redovisningen av påverkan på konkurrensförhållanden för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Såvitt Regelrådet kan bedöma finns ingen redovisning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden. Regelrådet kan emellertid inte se någon uppenbar anledning att sådan annan påverkan skulle finnas och finner avsaknad av redovisning i detta avseende godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Förslagsställaren bedömer att på grund av enkelheten bedöms förslaget vara anpassat även för mindre företags verksamhet.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning knapphändig, men godtagbar.

Sammantagen bedömning

Konsekvensutredningen innehåller beskrivningar av flertalet relevanta aspekter. Redovisningen av de offentligfinansiella effekterna är utförlig och omfattande och det kvalitativa resonemanget kring förslagens övergripande påverkan på företags kostnader och verksamhet är tillräckligt tydlig. Regelrådet konstaterar att konsekvensutredningen i vissa avseenden förbättrats i jämförelse med konsekvensutredningen till förslaget som remitterades i december (Fi2020-04865, RR 2020-378). Det gäller särskilt redovisningen av alternativa lösningar och berörda företag, men även att vissa andra aspekter lyfts tydligare. Det förekommer fortfarande vissa brister, exempelvis i redovisningen av administrativa kostnader för företagen och förslagens överensstämmelse med EU-rätten, men vid en samlad bedömning finner Regelrådet att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 24 februari 2021.

I beslutet deltog Claes Norberg, ordförande, Hanna Björknäs och Hans Peter Larsson.

Ärendet föredrogs av Anna Stattin.

Claes Norberg
Ordförande

Anna Stattin
Föredragande